

Қытайлық, төртнүктелі дән
қоңызы, жер жаңғақ, египеттік
қоңыз

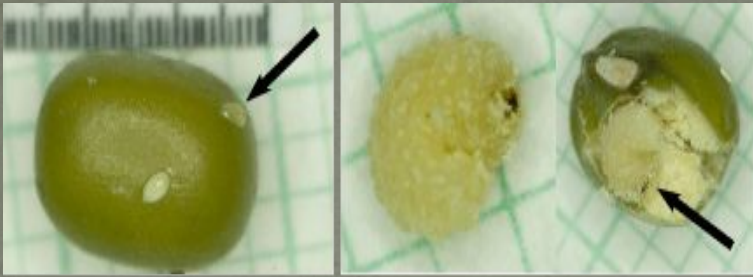
ТАРАЛУ АЙМАҒЫ

- Қытайлық дән қоңыз: Еуропа, Азия, Африка, Австралияда таралған.

Морфологиясы

- Қоңыздың ұзындығы 2,3-3 мм. Алдыңғы жотасының бөлігінің түбі қосарланған төмпешік. Ұзындығы 2,5-3 мм, ені 1,6 мм. Еркектерінің ұзын, тарак тәрізді, ұрғашыларынікі-аратісті болады.

Жұмыртқасы сопақ,
көлемі 0,4x0,6 мм,
мөлдір түсті болады.

Дернәсілі ақ түсті,
ұзындығы 4 мм
дейін.

Қуыршағы
сарғыш-ақ түсті,
ұзындығы 2,5 мм,
ашық.

- Қанат үсті ұзыншақ төртбұрышты ашық қоңыр түсті, ашық түкті жолақтары болады. Алдыңғы қанаттарының түсі, дақтары және түктері құбылмалы келеді.

Ұрғашы дән қоңыз жұмыртқаларын әр дән бетіне бірнешедең салады.

Ұрғашы қоңыз 50-70 жұмыртқа салады. Ересек қоңыздың тіршілігі 12 күнге созылады. Бір ұрпақтың дамуы 18-48 күнге созылады.

Карантиндік шаралар және күресу жолдар

- 1. Импортық тұқым және тағамдық өнімдер тек Қазақстан Республикасының мемлекеттік карантинінің келісімі бойынша тасымалданады.
- 2. Барлық дәнді бұршақ тұқымдары мемлекеттік өсімдік карантинінің мамандарының тыңғылықты тексеруінен және экспертизадан өткізлуі тиіс.

- 3. Жыл сайын астық қоймалары, өнімді өңдеуші мекемелер және тұқым шаруашылықтары дәнді бұршак дақылдарының зақымдалуын анықтау үшін тексеріліп тұрады.
- 4. Зияннен табылан жағдайда қоймаларды фумигациялау жұмыстары атқарылады.

Төрнүктелі дән қоңызы

Қаттықанаттылар
отряды

Дән қоңыздар
тұқымдасына
жатады.

МОРФОЛОГИЯСЫ

- Қоңыздың ұзындығы 3 мм, ені 1,5-1,7 мм. Еркегі мен ұрғашыларының мұртшалары ара тісті болады. Алдыңғы қанаты және алдыңғы жотасы аздап түк басқан. Қоңыздың түсі өзгермелі. Қанатүсті қызғылт-қоңыр ұшының түп жағына қарай және ортаңғы бөлігіне қара дақтары болады.

**Жұмыртқасы сопақ,
ұзындығы 0,7 мм, ені
0,4 мм жартылай
мөлдір түсті.**

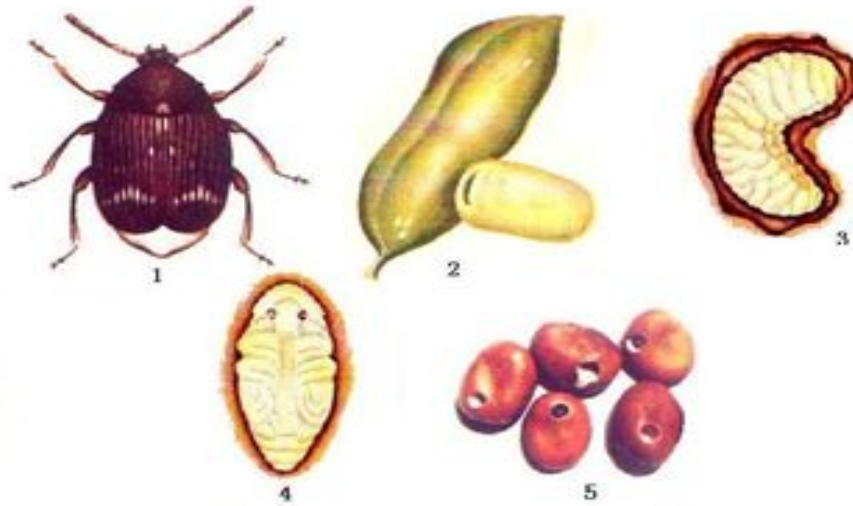
**ДЕРНӘСІЛІ АҚ,
ИЛГЕН, ТҮКСІЗ
БАЯУ ҚОЗҒАЛАДЫ.
ҰЗЫНДЫҒЫ 1-4 ММ.**

**Қуыршағы
қылшықсыз. Денесі
сопақ , құрсағының
ұшына қарай
жіңішкерген.**

- Ұрғашы қоңыз жұмыртқаларын бұршаққапқа, тұқымға онымен қатар орғышы заттектерге салу мүмкін.

1-сурет

- 2-сурет Төрдақты дән қоңызы. 1-ұрғашы, 2- қуыршақ, 3- дернәсіл.

Төрдақты дән қоңызы

© Digital Photo by Redzlan A. R

3-сурет Төрдақты дән қоңыздың зақымдауы

Карантиндік шаралар және күресу жолдар

- 1. Импортық тұқым және тағамдық өнімдер тек Қазақстан Республикасының мемлекеттік карантинінің келісмі бойынша тасымалданады.
- 2. Барлық дәнді бұршақ тұқымдары мемлекеттік өсімдік карантинінің мамандарының тыңғылықты тексеруінен және экспертизадан өткізлуі тиіс.

- 3. Жыл сайын астық қоймалары, өнімді өңдеуші мекемелер және тұқым шаруашылықтары дәнді бұршақ дақылдарының зақымдалуын анықтау үшін тексеріліп тұрады.
- 4. Зиянкес табылан жағдайда қоймаларды фумигациялау жұмыстары атқарылады.

Жер жаңғағы қоңызы

- Қаттықанатылар отряды
- Дәнек қоңы тұқымдасына жатады.

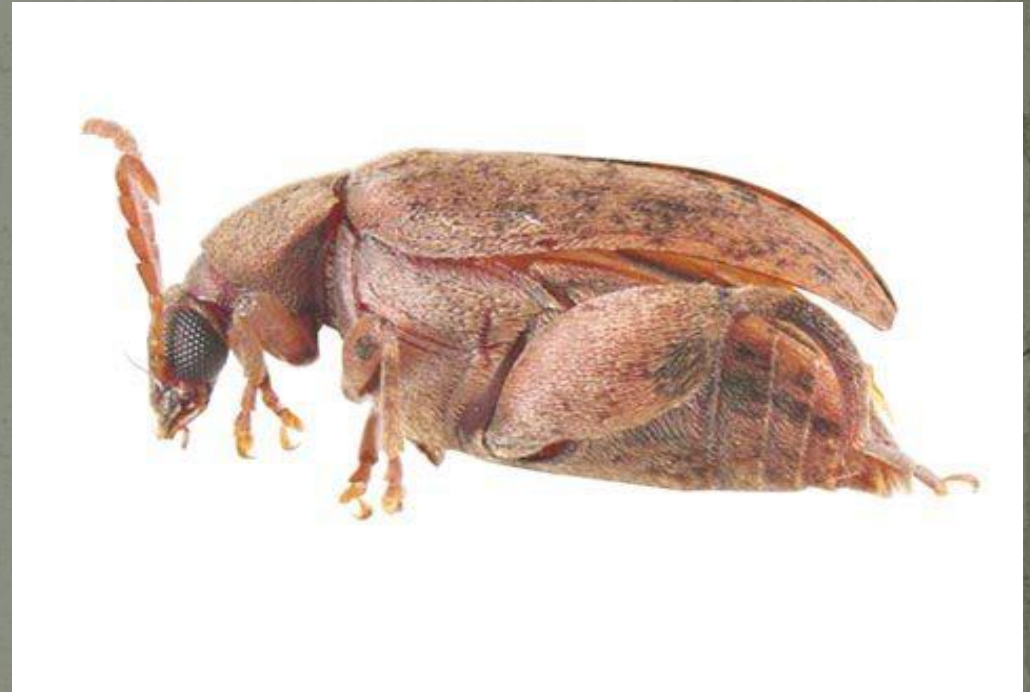

ТАРАЛУ АЙМАҒЫ

- Еуропа, Азия, Африка да кең таралған.
- Түркіменістан, Украинада карантиндік объект болып табылады.

МОРФОЛОГИЯСЫ

- Ұзындығы 3,5-4,8 мм, қызғылт қоңыр түсті көздері үлкен дернәсілдері.
- Ақ сопақ ұзынша келген, қуыршақғы ақ, сопақ түсті келеді.
- Бір ұрғашы 106-115 жұмыртқа салады.

КАРАНТИНДІК ШАРАЛАР ЖӘНЕ КҮРЕСУ ЖОЛДАРЫ

- Қоймаларды дезинфекциялау
- Тұқымды салқындату
- Фумигациялы камерада фумигациялау
- Газдармен дезинфекциялау

ЕГИПЕТТІК ҚОҢЫЗ

Қара, күліңгір (кәрі көнетоз қоңыздар жылтырақ болады) қоңыз ұзындықпен мм. 25-37 дененің және аяқтың асты ара қара-қоңыр қылдарда, шашақ бас арланның артқы сирағының ішкі аймағында алтын түстес-сары. Барлық кесінділер наличника тістерінің арасында жартыдөңгелектер, орта бүйірдің аз кеңірек. Көздер кесек-кесек, оның сырттың сыбағалары белгілі, ал төменгі - мұртшаның ұршқының едәуір ірісі. Жыныс диморфизмі: еркектерінің артқы аяқтарының ішкі бөлігі алтын-сарғыш түктермен көмкерілген, ұрғашыларда жоқ. Ұрғашыларының пигидийлері еркектерінікінен томпақтау болып келеді.

ТАРАЛУ АЙМАҒЫ

- Батыс Европаның оңтүстіктің аудандары, солтүстік Африка.
- Оңтүстік – батыс Украина, түздік қырым, Дагестанның оңтүстігінің, Волги сағасының, батысшыл Грузия, Испания, Францияның оңтүстігінің, Югославия, Албания, Болгария, Греция, Түркия, Аравия, о-ва Корсика, Сардиния, Сицилия, Кипр.

БИОЛОГИЯСЫ

- Құмды жерлерде өмір сүреді, тұзды жерлерден лақашады.
- Жұмыртқаларымен дернәсілдеріне алдын ала қорек жасап қояды.
- Жұмыртқаның даму мерзімі-5-12 күн
- Дернәсіл даму мерзімі- 30-35 күн
- Қуыршақтың дамуы 2 апта.

КАРАНТИНДІК ШАРАЛАР ЖӘНЕ КҮРЕСУ ЖОЛДАРЫ

- 1. ИМПОРТТЫҚ ТҰҚЫМ ЖӘНЕ ТАҒАМДЫҚ ӨНІМДЕР ТЕК ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК КАРАНТИНІНІҢ КЕЛІСІМІ БОЙЫНША ТАСЫМАЛДАНАДЫ.
- 2. ЗИЯННІКЕСТАБЫЛАН ЖАҒДАЙДА ҚОЙМАЛАРДЫ ФУМИГАЦИЯЛАУ ЖҰМЫСТАРЫ АТҚАРЫЛАДЫ.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!!!